

Тема 2/1: Правила поведінки працівників під час надзвичайних ситуацій природного характеру.

Навчальна мета

1. Довести до працівників академії зміст – «Правила поведінки працівників під час надзвичайних ситуацій природного характеру»

Навчальні питання

1. Особливості негативного впливу гідрометеорологічних НС. Правила безпечної поведінки у разі їх виникнення.
2. Основні причини виникнення та особливості пожеж у природних екологічних системах. Правила поведінки та заходи безпеки у разі їх виникнення.
3. Правила поведінки і дії працівників при землетрусах.
4. Безпечні дії працівників у разі виникнення геологічних НС (пов'язаних із зсувами, обвалами або осипами, осіданням земної поверхні, карстовими провалами або підтопленням).

основні поняття про надзвичайні ситуації та їх класифікація

Надзвичайна ситуація – обстановка на окремій території чи суб'єкті господарювання на ній або водному об'єкті, яка характеризується порушенням нормальних умов життєдіяльності населення, спричинена катастрофою, аварією, пожежею, стихійним лихом, епідемією, епізоотією, епіфітотією, застосуванням засобів ураження або іншою небезпечною подією, що призвела (може призвести) до виникнення загрози життю або здоров'ю населення, великої кількості загиблих і постраждалих, завдання значних матеріальних збитків, а також до неможливості проживання населення на такій території чи об'єкті, провадження на ній господарської діяльності.

основні поняття про надзвичайні ситуації та їх класифікацію

Стаття 5. (Кодексу цивільного захисту України) Класифікація надзвичайних ситуацій

- 1. Надзвичайні ситуації класифікуються за характером походження, ступенем поширення, розміром людських втрат та матеріальних збитків.
- 2. Залежно від характеру походження подій, що можуть зумовити виникнення надзвичайних ситуацій на території України, визначаються такі

ВИДИ надзвичайних ситуацій:

- ◆ 1) техногенного характеру;
- ◆ 2) природного характеру;
- ◆ 3) соціальні;
- ◆ 4) воєнні.

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ПРО НАДЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ ТА ЇХ КЛАСИФІКАЦІЮ

- 3. Залежно від обсягів заподіяних надзвичайною ситуацією наслідків, обсягів технічних і матеріальних ресурсів, необхідних для їх ліквідації, визначаються такі **рівні надзвичайних ситуацій**:
 - ◆ 1) державний;
 - ◆ 2) регіональний;
 - ◆ 3) місцевий;
 - ◆ 4) об'єктовий.

надзвичайні ситуації природного характеру

Надзвичайна ситуація природного характеру –

порушення нормальних умов життя та діяльності людей на окремій території чи об'єкті на ній або на водному об'єкті, пов'язане з небезпечним геофізичним, геологічним, метеорологічним або гідрологічним явищем, деградацією ґрунтів чи надр, пожежею у природних екологічних системах, зміною стану повітряного басейну, інфекційною захворюваністю та отруєнням людей, інфекційним захворюванням свійських тварин, масовою загибеллю диких тварин, ураженням сільськогосподарських рослин хворобами та шкідниками тощо.

надзвичайні ситуації природного характеру

З класифікатору надзвичайних ситуацій НАЦІОНАЛЬНОГО КЛАСИФІКАТОРУ УКРАЇНИ (ДК 019:2010):

20000 НС ПРИРОДНОГО ХАРАКТЕРУ

- 20100 ГЕОФІЗИЧНІ НС
- 20200 ГЕОЛОГІЧНІ НС
- 20300 МЕТЕОРОЛОГІЧНІ НС
- 20400 ГІДРОЛОГІЧНІ МОРСЬКІ НС
- 20500 ГІДРОЛОГІЧНІ НС ПОВЕРХНЕВИХ ВОД
- 20600 НС, ПОВ'ЯЗАНІ З ПОЖЕЖАМИ В ПРИРОДНИХ ЕКОЛОГІЧНИХ СИСТЕМАХ
- 20700 МЕДИКО-БІОЛОГІЧНІ НС

1. Особливості негативного впливу гідрометеорологічних НС

Метеорологічні явища, як-то опади або вітер, не потребують якихось специфічних природних умов (море, гірські масиви) для переростання у небезпечні явища та навіть надзвичайні ситуації, і можуть мати місце на будь-якій території. Випадання великої кількості опадів призводить до появи інших небезпечних явищ таких як селі, зсуви, підтоплення територій, повені. В теплий період року сильні дощі можуть супроводжуватися градом, грозою. Посилення швидкості вітру у будь-яку пору року від 25 м/с і більше призводить до руйнувань природних та штучних об'єктів.

1. Особливості негативного впливу гідрометеорологічних НС

20300 МЕТЕОРОЛОГІЧНІ НС:

- 20310 Метеорологічні НС, пов'язані з атмосферними опадами
- 20311 НС, пов'язана з сильною зливою (кількість опадів 30 мм і більше, тривалістю 1 година і менше)
- 20312 НС, пов'язана з крупним градом (діаметром 20 мм і більше)
- 20313 НС, пов'язана з дуже сильним снігопадом (кількість опадів 20 мм і більше, тривалістю 12 годин і менше)
- 20314 НС, пов'язана з дуже сильним дощем (дощ і мокрий сніг) (кількість опадів 50 мм і більше, тривалістю 12 годин і менше; для гірських районів 30 мм і більше, тривалістю 12 годин і менше)

1. Особливості негативного впливу гідрометеорологічних НС

20300 МЕТЕОРОЛОГІЧНІ НС:

- 20310 Метеорологічні НС, пов'язані з атмосферними опадами
- 20320 Метеорологічні НС температурні

20321 НС, пов'язана з дуже сильним морозом (температура повітря мінус 30°C і нижче)

20322 НС, пов'язана з дуже сильною спекою (температура повітря 35°C і вище)

20323 НС, пов'язана з масовим засиханням та загибеллю посівів і створених 1-3-річних лісових культур, унаслідок засухи

20324 НС, пов'язана з масовим пошкодженням і загибеллю посівів, незібраним урожаєм, унаслідок заморозків

1. Особливості негативного впливу гідрометеорологічних НС

20300 МЕТЕОРОЛОГІЧНІ НС:

- 20310 Метеорологічні НС, пов'язані з атмосферними опадами
 - 20320 Метеорологічні НС температурні
 - 20330 Метеорологічні НС, інші
- 20331 НС, пов'язана з сильним вітром (швидкістю 25 м/с і більше), охоплюючи шквали та смерчі
- 20332 НС, пов'язана з сильною пиловою бурєю (за швидкості вітру 15 м/с і більше, тривалістю 12 годин і більше)
- 20333 НС, пов'язана з сильним налипанням снігу (шар мокрого замерзлого снігу на деревах, стовбурах, дротах електромереж тощо діаметром 35 мм і більше)
- 20334 НС, пов'язана з сильною ожеледдю (шар льоду на деревах, дротах електромереж тощо діаметром 20 мм і більше)
- 20335 НС, пов'язана зі сніговими заметами (повне припинення руху транспорту на шляхах)
- 20336 НС, пов'язана з сильною хуртовиною (за швидкості вітру 15 м/с і більше, тривалістю 12 годин і більше)
- 20337 НС, пов'язана з сильним туманом (видимість менше 100 м, тривалістю 12 годин і більше)

правила безпечної поведінки у разі виникнення гідрометеорологічних НС

Для інформування населення про ускладнення погодних умов використовується поняття **ШТОРМОВЕ ПОПЕРЕДЖЕННЯ** яке розповсюджується засобами масової інформації у випусках новин, при трансляції прогнозів погоди з подальшим уточненням категорії негоди, яка наближається, термінових інформаційних випусках.

З отриманням **ШТОРМОВОГО ПОПЕРЕДЖЕННЯ** про інтенсивні атмосферні опади та/або посилення вітру до ураганного необхідно

ДЕЙСТВИЯ ПРИ УРАГАНАХ, БУРЯХ, СМЕРЧАХ

Закройте окна, двери, чердачные помещения

Уберите с балконов и лоджий всё, что может быть сброшено ураганом

Выключите газ, потушите огонь в печах, подготовьте фонари, свечи, лампы

Запаситесь водой, продуктами, держите включёнными радиоточку, телевизор, приёмник

Укройтесь в защитном сооружении, подвале, погребе

Дома займите внутреннюю комнату — подальше от окон

На открытой местности укрывайтесь в канаве, яме, овраге, любой выемке: лягте на дно и плотно прижмитесь к земле

правила безпечної поведінки у разі виникнення гідрометеорологічних НС

Слід пам'ятати, що частіше всього в таких умовах люди зазнають травмувань від уламків скла, шиферу, черепиці, покрівельного заліза, зірваних шляхових знаків, від деталей оздоблень фасадів і карнизів, від предметів, що зберігаються на балконах і лоджіях.

Якщо ураган (смерч) застав вас на відкритій місцевості, ліпше за все сховатися у канаві, ямі, яру, будь-якій виїмці: лягти на дно заглиблення і щільно притулитися до землі.

Знаходитись у пошкодженій будівлі небезпечно – вона може обвалитися під новим натиском вітру. Особливо слід стерегтися розірваних електропроводів: не виключена імовірність того, що вони під напругою.

правила безпечної поведінки у разі виникнення гідрометеорологічних НС

Ураган (смерч) може супроводжуватися грозою (бурею).

Ухиляйтесь від ситуацій, при яких збільшується імовірність ураження блискавкою: не укривайтеся під деревами, які стоять окремо; не підходьте до ліній електропередач і т.п.

Головна умова – не піддаватися паніці.

Діяти грамотно і свідомо, утримуватися від нерозумних вчинків, надавати допомогу потерпілим.

правила безпечної поведінки у разі виникнення гідрометеорологічних НС

ДІ ПІСЛЯ СТИХІЙНОГО ЛИХА:

- зберігайте спокій, заспокойте дітей та тих, хто отримав психічну травму в результаті лиха, оцініть ситуацію. Допоможіть, по можливості, постраждалим, викличте медичну допомогу тим, хто її потребує.
- не виходьте відразу на вулицю - після того, як вітер стих, через кілька хвилин шквал може повторитися. Якщо це все-таки необхідно, треба триматися подалі від будівель і споруд, високих парканів, стовпів, дерев, щогл, опор, проводів. **Заборонено** знаходитися на шляхопроводах, наближатися до місць зберігання легкозаймистих або небезпечних хімічних речовин.
- переконайтесь, що ваше житло не отримало ушкоджень. Перевірте зовнішнім оглядом стан мереж електро-, газо- та водопостачання. Обов'язково кип'ятіть питну воду.
- не користуйтеся відкритим вогнем, освітленням, нагрівальними приладами, газовими плитами і не вмикайте їх до того часу, доки не будете впевнені, що немає витoku газу. Перевірте, чи не існує загрози пожежі. При необхідності сповістіть пожежну охорону. Не користуйтеся телефоном, окрім як для повідомлення про серйозну небезпеку

правила безпечної поведінки у разі виникнення гідрометеорологічних НС

ДІЇ ПІСЛЯ СТИХІЙНОГО ЛИХА (продовження):

- не користуйтеся ліфтами. Електромережу можуть несподівано вимкнути.
- будьте дуже обережні, виходячи з будинку. Остерігайтесь: частин конструкцій та предметів, які нависають на будівлях; обірваних дротів від ліній електромереж; розбитого скла та інших джерел небезпеки.
- тримайтеся подалі від будинків, стовпів електромереж, високих парканів та іншого. Не поспішайте з оглядом міста, не відвідуйте зони руйнувань, якщо там не потрібна ваша допомога.
- дізнайтеся у місцевих органів державної влади та місцевого самоврядування адреси організацій, які відповідають за надання допомоги потерпілому населенню.

правила безпечної поведінки у разі виникнення гідрометеорологічних НС

ЯК УНИКНУТИ ТЕПЛОВОГО УДАРУ:

- слід захищатися від сонця, надівши головний убір, або скористатися парасолькою;
- носити одяг світлих тонів з добре провітрюваних, натуральних тканин (бавовна, льон, вовна);
- не надягати масивних металевих прикрас: ці матеріали швидко нагріваються і слугують провокаторами перегріву;
- не перебувати на сонці в період його підвищеної активності;
- потрібно уникати фізичної активності в занадто спекотні дні і в години активного сонця з 11.00 до 16.00;
- пити велику кількість рідини (1,5 — 2 л на день), добре втамовують спрагу вода з соком лимона (сік одного лимона – на 3 літри води); морси; натуральний квас; фреші цитрусових, селери, ківі; чай або відвар м'яти;
- напої не повинні бути охолодженими нижче +11°C;
- відкривати вікна, використовувати вентилятори та кондиціонери для підтримки постійної циркуляції повітря в закритих приміщеннях (температурний режим кондиціонера – приблизно 22°C);
- слід уникати переїдання;
- не рекомендується вживати алкоголь.

правила безпечної поведінки у разі виникнення гідрометеорологічних НС

ДОПОМОГА ПРИ ТЕПЛОВОМУ УДАРІ :

При перших ознаках теплового удару слід викликати швидку допомогу. До її прибуття потрібно:

- негайно перемістити потерпілого в прохолодне місце (тінь) чи кондиційоване приміщення (торгівельний центр, кінотеатр тощо);
- під голову підкласти валик з одягу;
- розстебнути одяг, що стискує, накрити тіло вологою, прохолодною тканиною;
- забезпечити приплив свіжого повітря; прикладати до лоба і під потилицю холодні компреси (змочений холодною водою рушник або пакет з льодом);
- дати прохолодне пиття; якщо стан помутніння – дати понюхати нашатирного спирту.

Після надання першої допомоги стан хворого оцінить лікар, в більшості випадків рекомендується постільний режим на кілька днів. Потрібно повністю відновитися після теплового або сонячного удару, тому що існує ризик його повторення.

1. Особливості негативного впливу гідрометеорологічних НС

ГІДРОЛОГІЧНІ НАДЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ:

■ 20400 ГІДРОЛОГІЧНІ МОРСЬКІ НС

20410 НС, пов'язана з сильним (високим) хвилюванням моря та на водосховищі

20420 НС, пов'язана з високим або низьким рівнем моря

20430 НС, пов'язана з раннім льодоставом або припаєм

20440 НС, пов'язана з загрозовим обледенінням суден

■ НС20500 ГІДРОЛОГІЧНІ НС ПОВЕРХНЕВИХ ВОД

20510 НС, пов'язана з високим рівнем води (водопілля, паводки)

20520 НС, пов'язана з маловоддям/посухою (маловоддя)

20530 НС, пов'язана з заторами, зажорами

20540 НС, пов'язана з селем

20550 НС, пов'язана зі сходом снігової лавини

20560 НС, пов'язана з низьким рівнем води

20570 НС, пов'язана з раннім льодоставом та появою льоду на судноплавних водоймах і річках

20580 НС, пов'язана з інтенсивним льодоходом
20590 НС, пов'язана з затопленням

1. Особливості негативного впливу гідрометеорологічних НС

Причини гідрологічних надзвичайних ситуацій: **природні фактори** (в основному атмосферного характеру) та **антропогенні** (пов'язані з діяльністю людей) **фактори** (забруднення водних басейнів і зниження їх продуктивності, безсистемна забудова берегової смуги та річкових кіс, порушення протизсувного режиму при забудові терас, безконтрольний вивіз піску з річкових кіс і берегів, інші шкідливі наслідки «господарської» діяльності на узбережжі, інколи шкідливі берегоукріплювальні заходи і конструкції при «самозабудовах», будівництво берегозахисних споруд, які не відповідають характеру наявних гідродинамічних процесів, відступи від проектних рішень).

1. Особливості негативного впливу гідрометеорологічних НС

При затопленнях, повеннях гинуть посіви сільсько-господарських культур, можлива загибель людей, тварин, руйнування матеріальних цінностей, ліній зв'язку і енергозабезпечення, пошкодження житлових будинків і виробничих споруд. До 23 % території України знаходяться в зоні природного й техногенного підтоплення.

НС, пов'язані з підвищенням рівню води у водоймах або підвищеною насиченістю ґрунтів водою можна віднести до **«ШВИДКОПЛИННИХ»** подій.

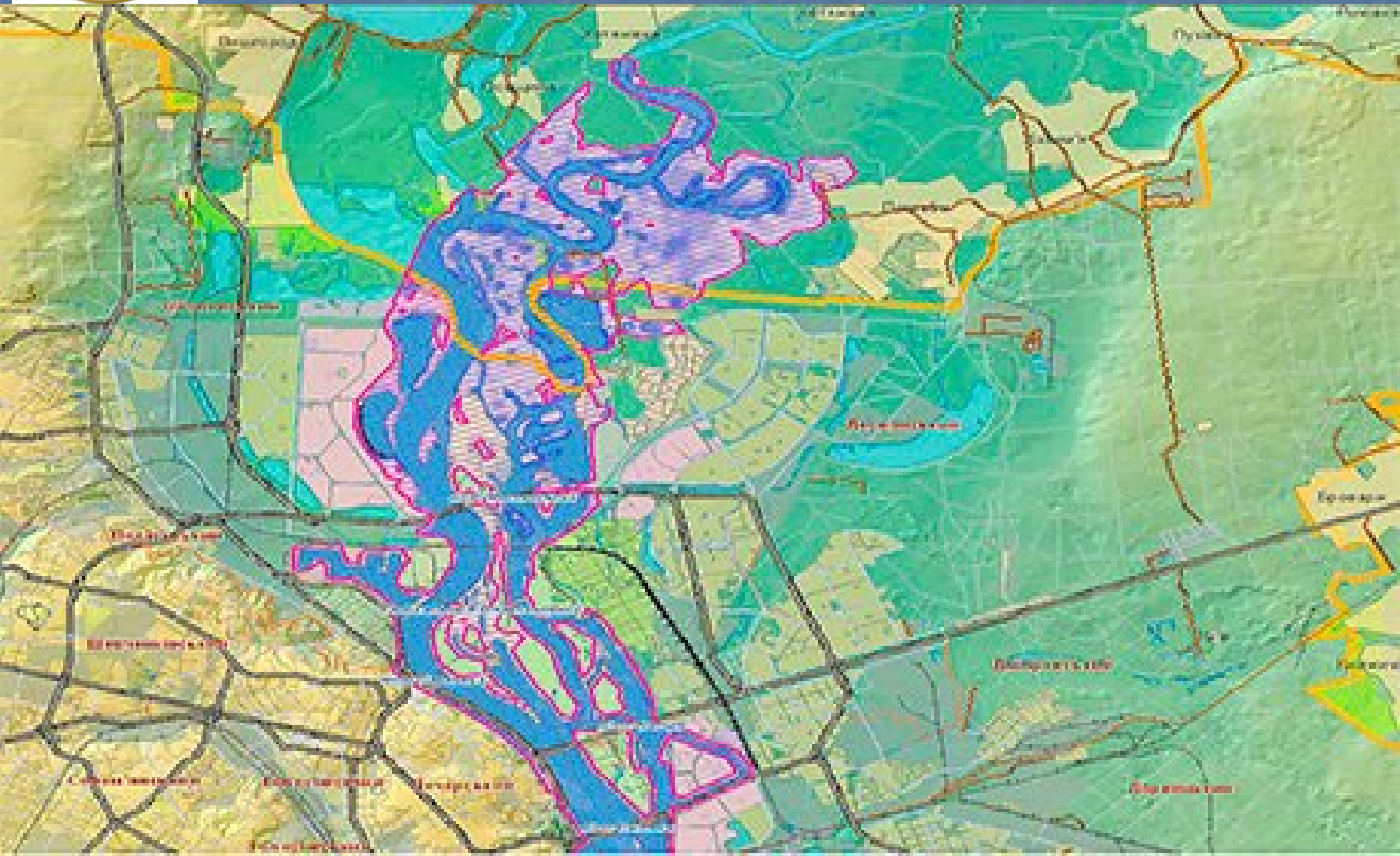
1. Особливості негативного впливу гідрометеорологічних НС

У таких ситуаціях ставляться високі вимоги до оперативності **прогнозування та оповіщення**. Займаються виконанням цих заходів органи управління цивільного захисту з відповідними службами розвідки та інформування.

Населення, яке не задіяне в рятувальних роботах та інших заходах, повинне бути евакуйованим із зони затоплення. Населенню можливих зон стихійного лиха повідомляють місця розгортання збірних евакуаційних пунктів, строки прибуття на пункти, транспорт, маршрути евакуації пішки та місця евакуації.

Карта можливих зон підтоплення міста Києва весною 2013 року після аномальних снігопадів 22- 23 березня

ДЕЙСТВИЯ ПРИ НАВОДНЕНИЯХ

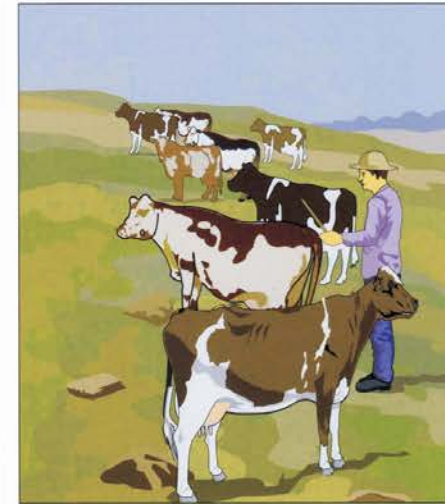
Выключите газ, электричество,
нагревательные приборы

Возьмите документы, деньги, ценности
и самые необходимые вещи

Поднимитесь на верхние этажи,
перенесите продовольствие,
ценные вещи, одежду, обувь

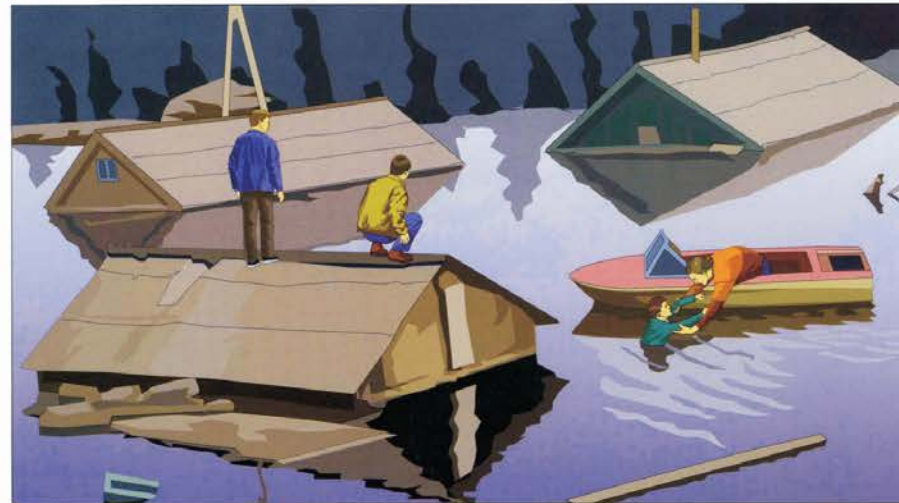
Перегоните скот на возвышенные места

Приготовьте имеющиеся плавсредства

Эвакуируйтесь из опасных районов.
В первую очередь из зоны затопления
необходимо вывезти детей

По возможности окажите срочную помощь людям, очутившимся в воде

ДІЇ НАСЕЛЕННЯ В ЗОНІ РАПТОВОГО ЗАТОПЛЕННЯ ПІД ЧАС ПОВЕНІ:

- зберігайте спокій, уникайте паніки;
- швидко зберіть необхідні документи, ліки, запас продуктів і води на 1-2 доби та інші необхідні речі. Складіть усе у валізу. Загальна маса багажу – до 50 кг. Документи зберігайте у водозахисному пакеті;
- попередьте сусідів та надайте допомогу дітям, інвалідам і людям похилого віку. Вони підлягають евакуації в першу чергу;
- перед виходом із будинку вимкніть всі електро- та газові прилади, зачиніть вікна і двері;
- по можливості негайно залиште зону затоплення (прямуйте до місця збору).

ДІЇ НАСЕЛЕННЯ В ЗОНІ РАПТОВОГО ЗАТОПЛЕННЯ ПІД ЧАС ПОВЕНІ:

ЯКЩО ПОКИНУТИ БУДІВЛЮ НЕ ВДАЛОСЬ:

- підніміться на верхні поверхи, якщо будинок одноповерховий – займіть горищні приміщення;
- до прибуття допомоги залишайтеся на верхніх поверхах, дахах, деревах, сигналізуйте рятувальникам, щоб вони мали змогу швидко вас знайти;
- перевірте, чи немає поблизу постраждалих, надайте їм, по можливості, допомогу;
- потрапивши у воду, зніміть із себе важкий одяг і взуття, відшукайте поблизу предмети, якими можна скористатися до отримання допомоги;
- використовуйте столи, запасні колеса, рятувальні пояси, щоб утриматися на поверхні;
- якщо ви вирішили переплисти на інше місце, тверезо оцінюйте свої сили! Не забувайте, що вода може бути холодною і мати сильну течію, у результаті чого навіть справний плавець може потонути;
- у воді треба бути обережним, щоб не завдати собі поранень об предмети, що там можуть перебувати. Це дуже небезпечно, тому що людина, яка перебуває у воді, слабше відчуває біль і може втратити багато крові. До того ж, через відкриті рани може потрапити інфекція, що стане причиною зараження або хвороби.

ДІЇ НАСЕЛЕННЯ В ЗОНІ РАПТОВОГО ЗАТОПЛЕННЯ ПІД ЧАС ПОВЕНІ:

ДІЇ НАСЕЛЕННЯ ПІСЛЯ ПОВЕНІ:

- переконайтеся, що ваше житло не отримало внаслідок повені ніяких ушкоджень та не загрожує заваленням, не розбите скло і немає небезпечних уламків та сміття;
- не користуйтеся електромережею до повного осушення будинку;
- обов'язково кип'ятіть питну воду, особливо із джерел водопостачання, які були не підготовлені;
- просушіть будинок, проведіть ретельне очищення та дезінфекцію забрудненого посуду і домашніх речей та прилеглої до будинку території;
- здійсніть осушення затоплених підвальних приміщень поетапно;
- електроприладами можна користуватися тільки після їх ретельного просушування;
- заборонено вживати продукти, які були підтоплені водою під час повені;
- все майно, що було затопленим, підлягає дезінфекції.

1. Особливості негативного впливу гідрометеорологічних НС

На відміну від ЗАТОПЛЕННЯ, де ми маємо справу з водою та брудом, який вода в собі несе, **СЕЛЬ** – стрімкий потік великої руйнівної сили на басейнах гірських річок, що складається із суміші води та крихких, ламких порід.

Причинами селів можуть бути сильні дощі, танення снігу і льодовиків у горах, переповнення гірських озер і водойм. Непрямими ознаками можливих селів є підвищена ерозія ґрунтів, знищення трав'яного покриву й лісонасаджень на схилах гір.

ДЕЙСТВИЯ ПРИ ОПОЛЗНЯХ И СЕЛЯХ

Наблюдайте за обстановкой, поведением животных, следите за дождями. Не пропускайте первых признаков начала оползня

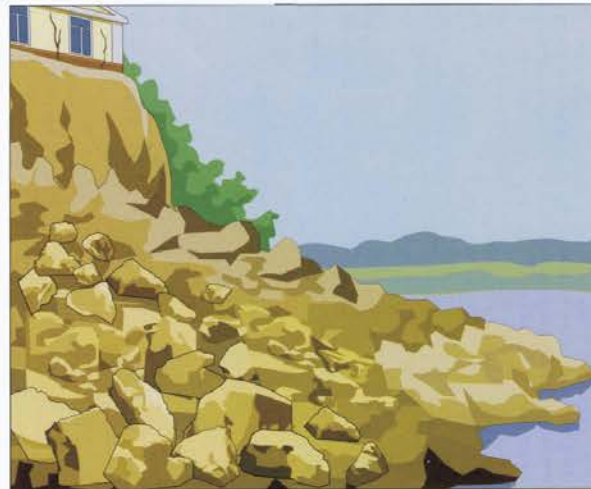
Время от начала образования в горах и до момента выхода на равнинную часть — 20—30 минут

Получив информацию о ЧС, немедленно выйдите за границу зоны распространения селя

Быстро эвакуируйте людей, животных и материальные ценности

Во время оползня не заходите в здания, не приближайтесь к строениям, находитесь в стороне от района смещения грунта

Уходите на возвышенные места. Оказавшемуся в селевом потоке помогите всеми имеющимися средствами, выводите его по направлению движения массы с постепенным приближением к краю

ДІЇ ПІД ЧАС СХОДУ СЕЛЕВОГО ПОТОКУ

- почувши шум потоку, що наближається негайно підніміться з дна лощини (низини) вгору не менше, ніж на 50-100 метрів. запам'ятайте, тому, кого застав селевий потік, врятуватися, як правило, не вдається.
- пам'ятайте, що під час руху селевого потоку розкочується каміння великої маси на значні відстані.

2. Основні причини виникнення та особливості пожеж у природних екологічних системах

«**ПОЖЕЖА** — неконтрольоване горіння поза спеціальним вогнищем, що розповсюджується в часі і просторі. Знищує матеріальні цінності, створює загрозу для життя людей, негативно впливає на навколишнє природне середовище. Спричинюється в основному необережним поводженням з вогнем, порушенням правил і норм експлуатації електричних приладів та виробничого устаткування, самозайманням матеріалів (речовин), кліматичними чинниками.»

Є пожежі зовнішні (відкриті), наприклад степові, лісові, нафтових і газових фонтанів, і внутрішні (закриті), наприклад на шахтах.

2. Основні причини виникнення та особливості пожеж у природних екологічних системах

В **зоні активного горіння** матеріали взаємодіють переважно з киснем атмосферного повітря, відбувається тління, спостерігається полум'я, виділяються тепло і дим. Горючі конструкції і матеріали під впливом тепла нагріваються і займаються, а негорючі деформуються. Найбільші температури в цій зоні характерні для зовнішньої пожежі і становлять в середньому 1000...1250°C (тверді матеріали), 1100...1300°C (рідини) і 1200...1350°C (горючі гази).

Зону активного горіння оточує інша зона — **зона теплового впливу**, де температура нижча (приблизно на 60...80°C), та все ж небезпечна для навколишніх об'єктів і людей.

Продукти згоряння (дим), які виділяються при пожежі, утворюють **зону задимлення**. Чимало з них відзначаються підвищеною токсичністю, особливо при горінні полімерів.

2. Основні причини виникнення та особливості пожеж у природних екологічних системах

20600 НС, ПОВ'ЯЗАНІ З ПОЖЕЖАМИ В ПРИРОДНИХ ЕКОЛОГІЧНИХ СИСТЕМАХ :

- 20610 НС, пов'язана з лісовою пожежею
- 20620 НС, пов'язана з пожежею степовою
- 20630 НС, пов'язана з пожежею польовою (на сільсько-господарських угіддях)
- 20640 НС, пов'язана з пожежею на торфовищі

2. Основні причини виникнення та особливості пожеж у природних екологічних системах

Пожежі виникають, головним чином, з вини людини та внаслідок дії деяких природних чинників (грози, аномальної спеки та посухи).

Залежно від характеру горіння, швидкості розповсюдження вогню та розмірів пошкодження лісу розрізняють чотири категорії лісових пожеж: низові (або низинні), верхові (або повальні), підземні (торф'яні або ґрунтові) та пожежі дуплистих дерев.

Найбільш розповсюджені низові пожежі, частка яких складає близько 80% з усіх випадків можливих пожеж.

ДЕЙСТВИЯ ПРИ ЛЕСНЫХ ПОЖАРАХ

ХАРАКТЕРИСТИКА ЛЕСНЫХ ПОЖАРОВ

	СЛАБЫЕ	СРЕДНИЕ	СИЛЬНЫЕ
Низовые	до 1 м/мин. → 	1 – 3 м/мин. → 	свыше 3 м/мин. →
Подземные	до 25 см 	до 50 см 	более 50 см
Верховые	до 3 м/мин. → 	100 м/мин. → 	свыше 100 м/мин. →

Захлёстывание кромки пожара — самый простой и достаточно эффективный способ тушения

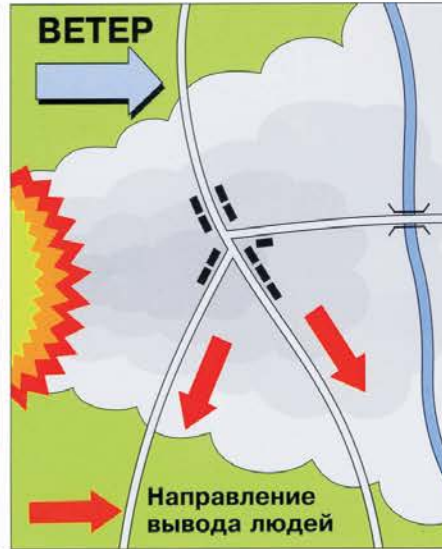
Не допускайте увеличения площади очага пожара. Забрасывайте огонь рыхлым грунтом

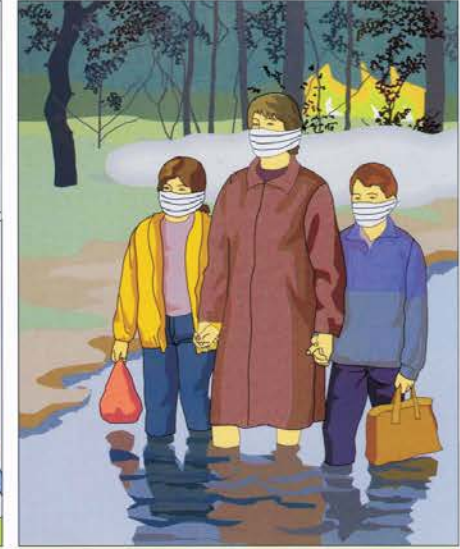
Для прекращения распространения огня сделайте земляные полосы

При приближении огня к населённому пункту эвакуируйтесь

Выводить и вывозить людей следует в направлении, перпендикулярном распространению огня

В экстремальных случаях выходите не только по дорогам, но и вдоль рек, ручьёв и непосредственно по воде

ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ ТА ЗАХОДИ БЕЗПЕКИ У РАЗІ ВИНИКНЕННЯ ПОЖЕЖ В ПРИРОДНИХ ЕКОСИСТЕМАХ

- не панікуйте та не приймайте поспішних необдуманих рішень;
- не тікайте від полум'я, що швидко наближається, у протилежний від вогню бік, а долайте кромку вогню проти вітру, закривши голову і обличчя одягом;
- з небезпечної зони, до якої наближається полум'я, виходьте швидко, перпендикулярно напрямку поширення вогню;
- якщо втекти від пожежі неможливо, то вийдіть на відкриту місцевість або галявину, ввійдіть у водойму або накрийтеся мокрим одягом і дихайте повітрям, що над самою поверхнею землі, – воно тут менш задимлене; рот і ніс при цьому прикривайте одягом чи шматком будь-якої тканини;
- гасити полум'я невеликих низових пожеж можна, забиваючи його гілками листяних порід дерев, заливаючи водою, закидаючи вологим ґрунтом та затоптуючи ногами;

ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ ТА ЗАХОДИ БЕЗПЕКИ У РАЗІ ВИНИКНЕННЯ ПОЖЕЖ В ПРИРОДНИХ ЕКОСИСТЕМАХ

- під час гасіння пожежі не відходьте далеко від доріг та просік, не випускайте з виду інших учасників гасіння пожежі, підтримуйте з ними зв'язок за допомогою голосу;
- будьте обережні в місцях горіння високих дерев, вони можуть завалитися та травмувати вас;
- особливо будьте обережні у місцях торф'яних пожеж, враховуйте, що там можуть створюватися глибокі вирви, тому рухайтесь, по можливості, перевіряючи палицею глибину шару, що вигорів;
- після виходу із осередку пожежі повідомте місцеві органи влади та пожежну службу про місце, розміри та характер пожежі.
- після виходу із осередку пожежі повідомте місцеву адміністрацію та аварійно-рятувальні підрозділи про місце, розміри та характер пожежі «101».

3. Правила поведінки і дії працівників при землетрусах

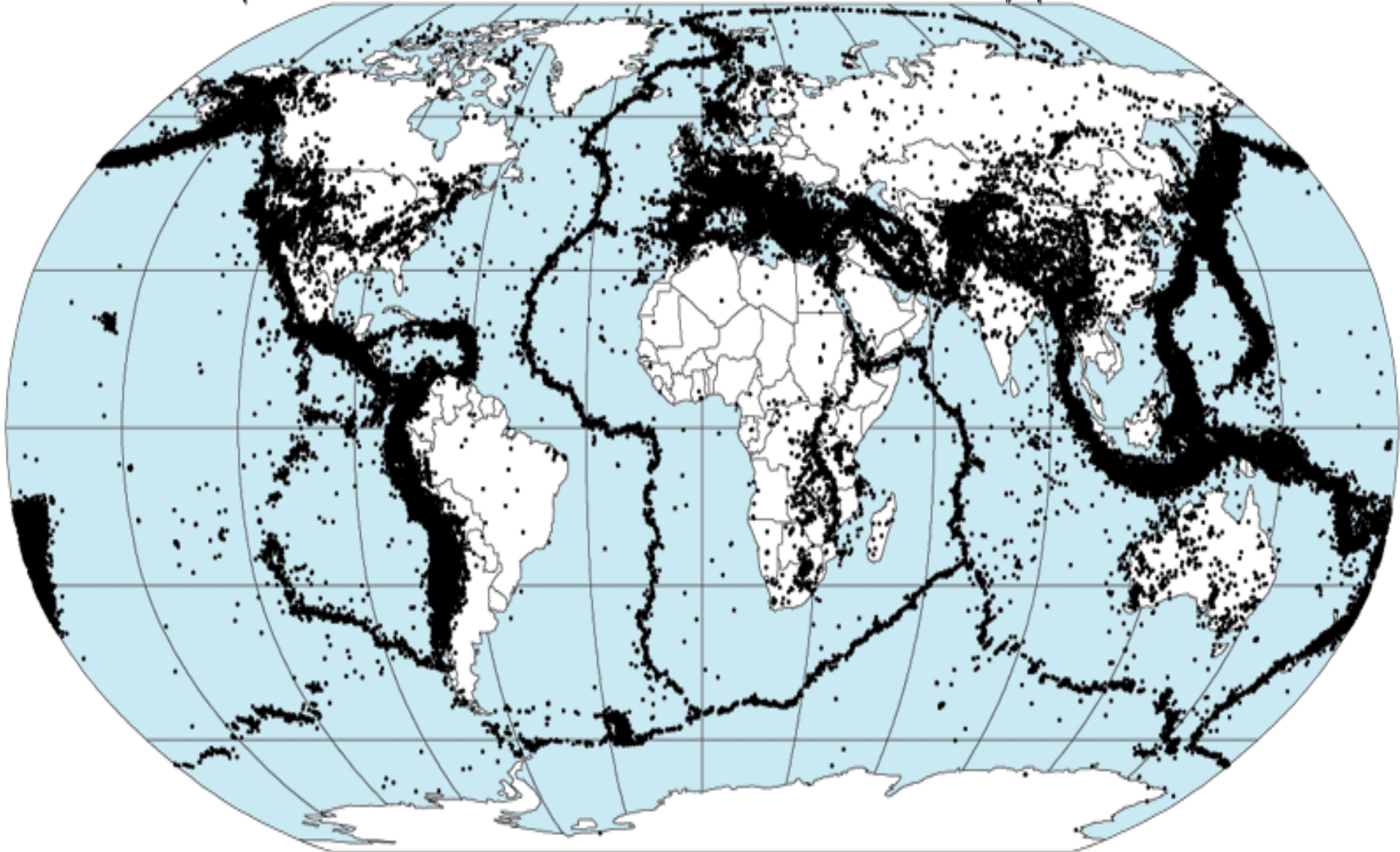
Землетруси — це сейсмічні явища, які виникають у результаті перемінних переміщень мас гірських порід у надрах Землі, або внаслідок вулканічних і обвальних явищ, коли на великі відстані передаються сейсмічні хвилі. Ділянка землі, з якої виходять хвилі землетрусу, називається осередком (гіпоцентром) землетрусу, точка на поверхні землі, розміщена над центром осередку землетрусу, називається епіцентром землетрусу.

Землетруси відносяться до **ГЕОФІЗИЧНИХ НС**

Preliminary Determination of Epicenters

358,214 Events, 1963 - 1998

ЕПІЦЕНТРИ ЗЕМЛЕТРУСІВ ЗА ПЕРІОД 1963–1998

3. Правила поведінки і дії працівників при землетрусах

В Україні сейсмоактивні зони на південному заході й півдні: Закарпатська, Вранча, Кримсько-Чорноморська та Південно-Азовська.

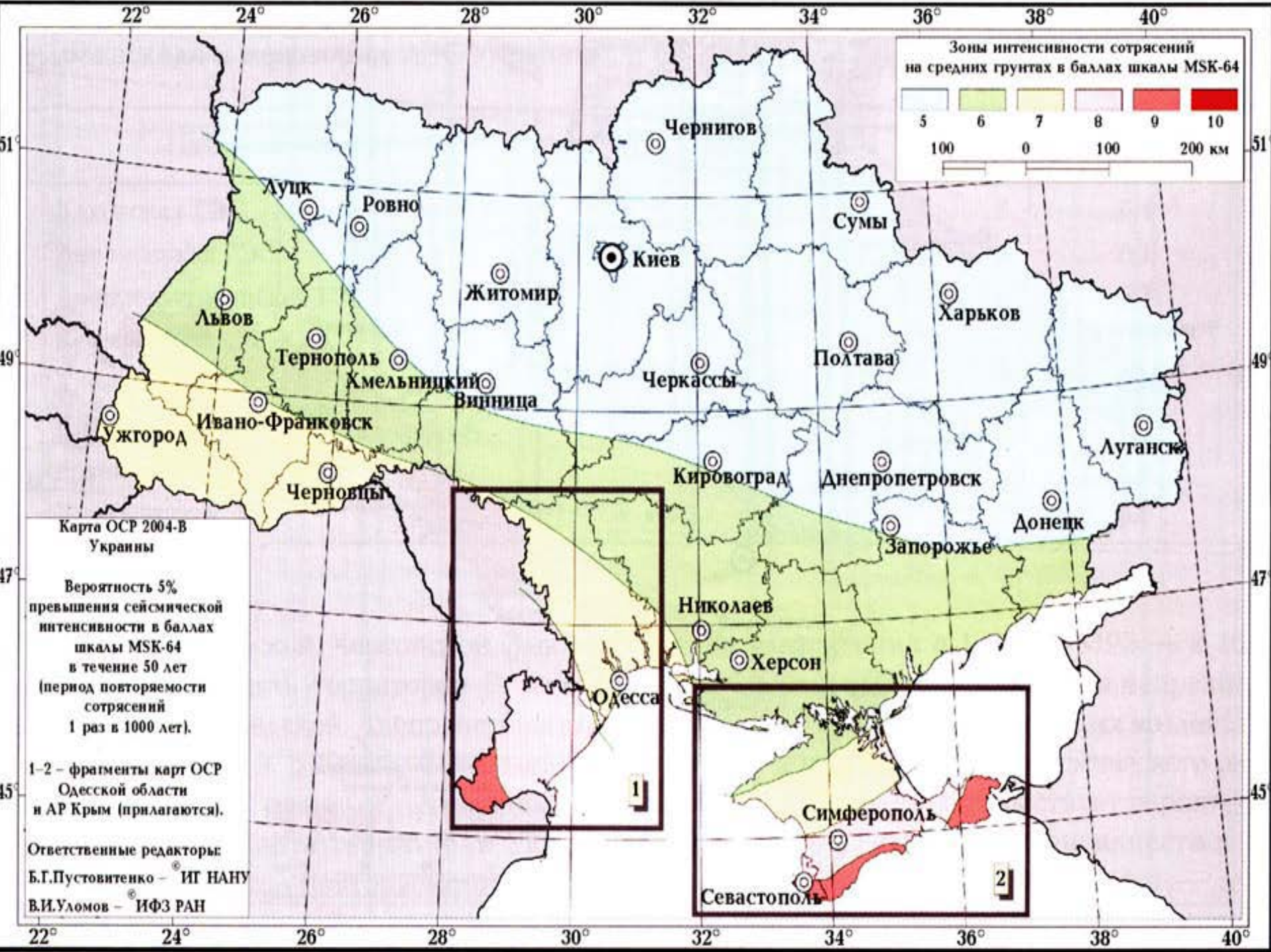
Найбільш небезпечними сейсмічними областями є Закарпатська, Івано-Франківська, Чернівецька, Одеська та Автономна Республіка Крим.

Зона Вранча — сейсмоактивна зона розташована на ділянці стикування Південних (Румунія) та Східних (Українських) Карпат у повіті Вранча, Румунія.

Максимальна магнітуда землетрусів в цій сейсмоактивній зоні досягла 7,6. Осередки землетрусів розташовані в консолідованій корі а також мантії на глибинах від 80 до 190 км. Завдяки великим глибинам і магнітудах, землетруси зони Вранча проявляються на величезній території: від Греції на півдні до Фінляндії на півночі. У ХХ ст. в зоні Вранча сталося 30 землетрусів з магнітудою 6,5 і вище.

3. Правила поведінки і дії працівників при землетрусах

ДІЇ У ВИПАДКУ ЗАГРОЗИ ЗЕМЛЕТРУСУ:

- уважно слухайте інформацію про обстановку та інструкції про порядок дій, не користуйтеся без потреби телефоном.
- зберігайте спокій, попередьте сусідів, надайте допомогу інвалідам, дітям та людям похилого віку.
- навчіть дітей як діяти під час землетрусу.
- дізнайтеся у місцевих органів державної влади та місцевого самоврядування про місце збору мешканців для евакуації. Завчасно вирішіть, де буде місце зустрічі вашої родини у разі евакуації.

3. Правила поведінки і дії працівників при землетрусах

- одягніться, візьміть документи та зберіть найбільш необхідні речі, запас продуктів харчування на декілька днів, питну воду, медикаменти, кишеньковий ліхтарик.
- від'єднайте всі електроприлади від електромережі, вимкніть газ та систему нагрівання.
- поставте на підлогу більш важкі та великі речі. Закріпіть речі, які можуть впасти і спричинити травми. Не ставте ліжко біля вікна з великим склом.
- тримайте у зручному місці один або декілька вогнегасників. Тримайте шланги для поливу саду підключеними до кранів.
- з'ясуйте чи не знаходиться ваше житло чи місце роботи під загрозою затоплення (у разі руйнування греблі), зсуву або дії іншого стихійного лиха.

ДЕЙСТВИЯ ПРИ ЗЕМЛЕТРЯСЕНИЯХ

Быстро покиньте здание
(в вашем распоряжении 15—20 секунд)

На втором и последующих этажах встаньте в проём входной или балконной двери, отойдите от окон и займите место в углу, образованном капитальными стенами

Держитесь подальше от стен, заборов, столбов. Не входите в здания — толчки могут повториться

Окажите первую помощь пострадавшим

Запрещается пользоваться лифтом, прыгать с верхних этажей, зажигать спички, свечи

3. Правила поведінки і дії працівників при землетрусах

ДІЇ ПІСЛЯ ЗЕМЛЕТРУСУ:

- зберігайте спокій, заспокойте дітей та тих, хто отримав психічну травму в результаті землетрусу, оцініть ситуацію.
- за можливістю, допоможіть постраждалим, викличте медичну допомогу тим, хто її потребує.
- переконайтесь, що ваше житло не отримало ушкоджень. Будьте дуже обережні, може статися раптове обвалення, загрожує небезпека від витоку газу, від ліній електромереж, розбитого скла.
- перевірте зовнішнім оглядом стан мереж електро-, газо- та водопостачання.
- обов'язково кип'ятіть питну воду, вона може бути забруднена.

4. Безпечні дії працівників у разі виникнення геологічних НС

20200 ГЕОЛОГІЧНІ НС

- 20210 НС, пов'язана з виверженням грязьового вулкана
- 20220 НС, пов'язана зі зсувом
- 20230 НС, пов'язана з обвалом або осипом
- 20240 НС, пов'язана з осіданням (проваллям) земної поверхні
- 20250 НС, пов'язана з карстовими провалами
- 20260 НС, пов'язана з підвищенням рівня ґрунтових вод (підтопленням)

4. Безпечні дії працівників у разі виникнення геологічних НС

ЗСУВ – зміщення мас гірських порід вниз по схилу під дією сили земного тяжіння без втрати контакту з нерухомою основою на більш низький метричний рівень. Зсуви є одним із найнебезпечніших і дуже поширених природних явищ, що може бути викликане як природними, так і штучними (антропогенними) причинами.

До природних відносяться: збільшення крутизни схилів, підмив їх основи морською чи річковою водою, сейсмічні поштовхи та інше.

Штучними причинами є: руйнування схилів дорожніми канавами, надмірним виносом ґрунту, вирубкою лісів, неправильним вибором агротехніки для сільськогосподарських угідь на схилах та інше.

4. Безпечні дії працівників у разі виникнення геологічних НС

ОБВАЛ – це відривання і катастрофічне падіння великих мас гірських порід, їх дроблення і скочування з круч, урвищ та схилів. Обвали природного походження спостерігаються у горах, на берегах морів, обривах річкових долин. Це – результат послаблення зв'язаності гірських порід під дією процесів вивітрювання, підмиву, розчинення та дії сил тяжіння. Їх виникненню сприяє геологічна будова місцевості, наявність на схилах тріщин та зон дроблення гірських порід. Найчастіше (до 80%) сучасні-обвали пов'язані з антропогенним фактором. Вони виникають, в основному, при неправильному проведенні робіт, під час будівництва та гірських розробок.

ОСИП – це нагромадження щебеню чи ґрунту біля підніжжя схилів.

4. Безпечні дії працівників у разі виникнення геологічних НС

ПРОВАЛЮВАННЯ ЗЕМНОЇ ПОВЕРХНІ – це просідання ґрунту внаслідок різного роду геологічних процесів. Найбільш розповсюджене в місцях розміщення карстових порід. Посиленню виникнення карстових воронок може сприяти осушення території. В деяких областях України ступінь ураженості карстовими процесами сягає 60—100% території. При цьому, характерними є явища карбонатного, сульфатного, соляного карсту. Особливу небезпеку викликають ділянки розвитку відкритого карсту (вирви, колодязі, провалля). При цьому в землі виникають тріщини, в які провалюються будівлі, споруди, транспортні засоби.

4. Безпечні дії працівників у разі виникнення геологічних НС

Зсув починається раптово. Спочатку з'являються тріщини у ґрунті, розриви доріг і берегових укріплень, зміщуються будівлі, споруди, дерева, телефонні і електричні стовпи, руйнуються підземні комунікації. При зсувах зі схилів – ґрунт захоплює і несе з собою все, що знаходиться на його поверхні.

Найбільше зсуви поширені в Запорізькій, Івано-Франківській, Чернівецькій, Закарпатській, Одеській, Дніпропетровській, Хмельницькій областях, у Донбасі та Криму. Тут частіше бувають зсуви видавлювання (до 5 км) та зсуви-потопи.

4. Безпечні дії працівників у разі виникнення геологічних НС

Тим, хто опинився у можливій зоні зсуву необхідно знати інформацію про обстановку, можливі місця та межі зсувів, а також про порядок дій при загрозі виникнення зсуву.

Особливо необхідно це знати тим, у кого будівлі розташовані на схилах або біля підніжжя гір та пагорбів, навколо глибоких ярів, на узвишші. При швидкості руху зсуву понад 0,5—1,0 м/добу слід терміново евакуюватись у безпечне місце.

**НАСЕЛЕННЮ РЕКОМЕНДОВАНИЙ ТАКИЙ ЖЕ
ПОРЯДОК ДІЙ, ЯК ПРИ ЗЕМЛЕТРУСІ**

Дякую за увагу ...